

30. listopadu 1932 úřadovně Všeobecného pensijního ústavu zaplatiti částku 6.985 Kč 05 h. Žalovaný, porušiv závazek jím převzatý, zmařil svrchu uvedenou výminku a jest tedy povinen vyplacenou mu částku 6.090 Kč vrátiti žalobci (§ 1435 obč. zák.).

Čís. 15201.

Podle čeho je posouditi právní otázku, zda a kdy jest věc příslušenstvím.

V usnesení odvolacího soudu, jímž se zrušuje rozsudek soudu I. stolice podle § 496 č. 3 c. ř. s., musí odvolací soud naznačiti skutečnosti, které se mu zdají býti rozhodnými a jež nebyly v první stolici zjištěny.

(Rozh. ze dne 15. května 1936, R I 278/36.)

Žalobkyně prodala povinným elektromotor (elektromobilu) a vyhradila si při prodeji právo vlastnické až do úplného zaplacení. Elektromotor nebyl povinnými dosud úplně zaplacen. V exekuci nucenou dražbou nemovitostí, vedené proti povinným žalovanou, byl tento motor zaplacen jako příslušenství nemovitostí povinných. Žalobkyně nezažádala při prodeji motoru o poznámku dle § 297 lit. a) obč. zák. na nemovitostech do dražby daných. Tvrdíc, že motor nestal se příslušenstvím nemovitostí povinných a že nebylo poznámky podle § 297 a) obč. zák. potřebí, domáhá se žalobkyně žalobou podle § 37 ex. ř. vyloučení tohoto motoru z exekuce vedené žalovanou proti povinným. První soud uznal podle žaloby. Odvolací soud uložil prvému soudu nové jednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud zrušil usnesení odvolacího soudu a uložil mu, by o odvolání žalované znovu rozhodl.

Důvody:

Podle obsahu rekursu jest sice jen řešiti otázku, zda stroj (elektromobila) se stal příslušenstvím nemovitostí povinných, a odvolací soud se v napadeném usnesení také jen touto otázkou zabýval. Ale zabýval se jí a vyřešil ji jen po právní stránce, nezabýval se však také jejím skutkovým podkladem, takže nejvyššímu soudu lze napadené usnesení také přezkoumati jen co do právního stanoviska odvolacího soudu. Otázku, zda nějaká věc jest či není příslušenstvím nemovitosti, nutno posuzovati ve smyslu § 294 a násl. obč. zák. podle toho, zda vedlejší věc možno podle názoru hospodářského styku a podle právních předpisů považovati za příslušenství, totiž buď že vedlejší věc jest s nemovitostí trvale tak spojena, že ji bez porušení odstraniti nelze, nebo že jde o takovou vedlejší věc, bez níž hlavní věci nelze užívati (t. zv. přirozené příslušenství), nebo že jde o věc, o níž zákon neb vlastník určil, aby jí trvale pro hlavní věc bylo užíváno (t. zv. umělé příslušenství).

Již z toho vyplývá, že k tomu, aby se stroj stal příslušenstvím statku, není v každém případě potřebí, aby byl na statku připevněn, aneb aby ho bylo nezbytně potřebí a aby byl tedy k provozování hospodářství nezbytně nutný; stačí, by byl podle vůle vlastníka třetím osobám poznatelně určen k trvalému jeho užívání a byl k nemovitosti v takovém místním poměru, který tímto účelem jest podmíněn. Tento názor byl vysloven také v rozhodnutí uveřejněném pod č. 11200 Sb. n. s. V právní větě tohoto rozhodnutí se sice uvádí, že také stroje, jichž je nevyhnutelně potřebí, jsou příslušenstvím, tím však nebylo řečeno, že vedlejší věc musí býti pro hlavní věc vždy nezbytně potřebná, tedy i tehdy, když byla určena k trvalému upotřebení pro hlavní věc, neboť v uvedeném rozhodnutí šlo o tovární stroje. Právní názor vyslovený v napadeném usnesení, že se věc stává příslušenstvím také již tím, že byla určena k trvalému užívání hlavní věci, jest proto správný. Než napadené usnesení jest nejasné, ježto z něho nelze vyčísti, které skutkové okolnosti, potřebné k řešení otázky příslušenství, tedy toho, zda elektromobila byla určena k trvalému užívání na statku, bude třeba ještě na přetřes vzítí a zjistiti (§ 496 č. 3 c. ř. s.). Tyto okolnosti odvolací soud v napadeném usnesení ani nenaznačil, takže by první soud byl na rozpacích, co by měl ještě zjistiti kromě toho, co bylo již zjištěno nebo nesporno. Nezbylo tedy než vyhověti stěžovatelčinu návrhu na zrušení napadeného usnesení.

Čís. 15202.

Pro převodní poplatek, vyměřený z převodu všech nemovitostí zapsaných v jedné knihovní vložce, vázne zákonné zástavní právo přednostní nedílně na všech nemovitostech, i když některé z nich byly později odděleny z této vložky.

(Rozh. ze dne 15. května 1936, R I 538/36.)

Berní úřad přihlásil k rozvrhu nejvyššího podání v přednostním pořadí k hotovému zaplacení z nejvyššího podání za usedlost ve veřejné dražbě prodanou dne 9. listopadu 1935 též převodní poplatek za majetkový převod této usedlosti podle tržové smlouvy ze dne 28. července 1932 v celé původní částce s úroky. N i ž š í s o u d y hledíce k tomu, že po této smlouvě došlo k různým odprodejům několika pozemků z téže knihovní vložky, které nebyly předmětem této vnucené dražby, přikázaly bernímu úřadu jen převodní poplatek snížený, a to první soud poplatek snížený v poměru nejvyššího podání k tržové ceně později odprodáných pozemků, rekursní soud poplatek snížený v poměru základny, z níž byl převodní poplatek vyměřen, a odhadní ceny.

N e j v y š š í s o u d přikázal československému státu celý poplatek.

D ů v o d y:

Oba nižší soudy se řídily právním názorem, že převodní poplatek sice vázne na celé nemovitosti, z jejíhož převodu byl původně vyměřen,